

Vragen en antwoorden

Mediagebruik bij jonge kinderen

OKKIE

25 maart
t/m 1 april
2022

In deze Q&A geven we antwoord op de meest gestelde vragen die tijdens het webinar 'Swipe, stap, sprong' op 29 maart 2022 door de deelnemers zijn gesteld.

In een wereld vol media blijft mediaopvoeding belangrijk. Het gaat dan vooral om het zoeken naar balans. Tijdens het webinar stond de vraag centraal: In hoeverre kunnen media bijdragen aan de ontwikkeling van kinderen? We hebben gesproken over verschillende soorten media (met en zonder scherm) en of media altijd moeten bijdragen aan de ontwikkeling. Het is vooral belangrijk dat je media bewust inzet. Maar hoe pak je dat aan thuis? Welke media zijn daarvoor het meest geschikt en hoe begeleid je kinderen daarbij?

Wil je het webinar terugkijken? Klik dan [HIER](#).

Moet ik mijn kind verbieden om filmpjes te kijken?

Er is geen vast recept voor mediaopvoeding. Ieder gezin is anders en jij bepaalt hoe je wilt dat je kind met media omgaat. Het gaat dus om keuzes maken waar jij achter staat. Realiseer je dat je keuzes gevolgen hebben:

- Scherm je je kind volledig af van media? Dan komt je kind dus niet in aanraking met schermen (veilig), maar leert je kind ook niet omgaan met digitale media. Daarbij komt hij of zij dan ook niet in aanraking met media die wel bij de ontwikkelingsleeftijd van je kind passen. Jammer, want door samen geschikte media te gebruiken, kun je je kind ook helpen zichzelf te ontwikkelen.
- Laat je je kind helemaal los? Dan is de kans groot dat je kind in aanraking komt met verschillende media en al swipend ook verkeerde filmpjes ziet of spelletjes speelt die niet aansluiten bij zijn of haar ontwikkelingsgebied of sterker nog: schadelijk zijn.

Tip Denk na over de vraag hoe je wilt dat je kind (later) media gebruikt. Wat betekent dat voor je mediagebruik nu? We herhalen het nog maar eens: maak keuzes die passen bij jou en je gezin!

Wat is de maximale schermtijd per leeftijdscategorie?

Er zijn richtlijnen voor schermtijd die je kunt aanhouden. Deze verschillen per leeftijd en hangen samen met de ontwikkeling van je kind. Lees er meer over op www.mediaukkedagen.nl/tips/schermtijd.

Tip Focus niet te veel op de maximum tijd die ze op een scherm doorbrengen. Mediaopvoeding gaat verder dan het beperken van schermtijd. Denk na over **wat** je kind kijkt of speelt op een scherm en zorg vooral voor **balans**. Zeker bij jonge kinderen is het belangrijk dat er voldoende contact is met ouders/ verzorgers en dat er tijd is om te slapen, te spelen enz.

Ik wil niet dat mijn kind te veel of te lang naar een scherm kijkt, maar het is vaak moeilijk om te stoppen na één filmpje. Heb je tips?

Een herkenbaar probleem waar veel ouders mee worstelen. Een scherm trekt nu eenmaal de aandacht en nieuwe filmpjes worden de kijker als vanzelf voorgeschoteld. Het is dus heel verleidelijk te blijven kijken of spelen. Bepaal voor jezelf waar de grens ligt. Maak duidelijke regels voor je kind. Bijvoorbeeld over hoe lang je kind mag kijken en wanneer. Leg je kind uit dat hij of zij een filmpje mag kijken en dat jullie daarna iets anders gaan doen. Daarna is het de kunst consequent het scherm echt uit te zetten na dat filmpje.

Een paar **tips**

- Kies goede programma's en filmpjes die gemaakt zijn voor peuters en kleuters. Deze media duren vaak niet meer dan 10 - 20 minuten.
- Maak afspraken als: we kijken een filmpje en na het filmpje gaat de tablet of televisie uit. Bied je kind een alternatief en sla een brug naar spelen of doen. 'Zullen we nu zelf zo'n toren bouwen?' Of: 'Zullen we de dino's erbij pakken?' Of: 'Zullen we zaadjes planten?'
- Een kind blijft een kind. Kinderen zoeken de grenzen op. Blijf dus consequent. Help jezelf door zelf ook je telefoon weg te leggen of je laptop dicht te klappen.
- Heb je hulp nodig om af te wisselen? Gebruik de media ontdekkaart en maak er dan een spel van: laat de dobbelsteen bepalen wat je gaat doen.
- Kijk ook naar het aantal momenten dat je kind digitale media mag gebruiken en maak er vaste momenten van: 'als je voor het eten een filmpje kijkt, maak ik het eten af. Kom je me helpen de tafel te dekken?'

Wat voor soort apps en spelletjes zijn geschikt voor de leeftijdsgroep 2 tot 4 jaar?

Er zijn veel mooie en/of leuke apps beschikbaar. Ook voor jonge kinderen. Let er vooral op of de inhoud van de app aansluit op de belevingswereld en de ontwikkelingsleeftijd van je kind. Speciaal voor de Media Ukkie Dagen hebben we [mediatips voor thuis](#) samengesteld waarin we ook verwijzen naar apps voor peuters en kleuters. Maar in de appstore en google play staan natuurlijk veel meer apps. Benieuwd of het geschikt is voor peuters? Kijk in de online gids op mediasmarties.nl of neem contact met ons op.

Tip Kies liever een betaalde app dan meerdere gratis apps. Een betaalde app is veiliger: geen in-app aankopen en geen reclame!

Op welke manier dragen digitale prentenboeken bij aan de ontwikkeling van peuters en kleuters?

Uit onderzoek van de Universiteit Leiden weten we dat goed geanimeerde digitale prentenboeken een bijdrage kunnen leveren aan de woordenschat en het verhaalbegrip van peuters en kleuters. Een goed geanimeerd prentenboek volgt het verhaal, kan herhaald worden ingezet en bevat animaties (bewegende beelden) die gelijk lopen met het verhaal. Hierdoor draagt het bij aan de woordenschat en het verhaalbegrip.

Tip Gebruik geanimeerde prentenboeken naast het voorlezen van prentenboeken. Het voorlezen uit het papieren prentenboek en het zelf bekijken van deze boeken blijft belangrijk voor de ontwikkeling van het lezen. De geanimeerde prentenboeken zijn voer voor herhaling. Kinderen willen een verhaal meerdere keren horen en dat is juist goed voor de ontwikkeling. Lukt dat niet? Kijk dan of er een geanimeerde versie beschikbaar is op Bereslim.nl. Goed om te weten: als lid van de bibliotheek kun je gratis inloggen op bereslim.nl. Kijk op www.mediasmarties.nl/uitleg voor een uitleg.

Hoe zit het met luisterboeken en jonge kinderen?

Luisterboeken (of luisterverhalen) zijn een mooi alternatief voor media waarbij je een scherm gebruikt. Maar, ook hierbij is het belangrijk te zoeken naar verhalen die aansluiten bij de belevingswereld en de ontwikkelingsleeftijd van je peuter of kleuter. Een luisterverhaal voor een peuter of kleuter duurt zeker niet te lang. Natuurlijk zijn er voorleesboeken voor kleuters die langer duren, maar deel het verhaal dan op in meerdere leesmomenen, net zoals je zou doen met het voorlezen.

Tip Ontdek hoe je kind de luisterverhalen ervaart en zorg dat je het prentenboek zelf in huis hebt om in te kijken! Praat eens over het verhaal en ontdek wat er van het verhaal blijft hangen als je zelf het prentenboek voorleest.

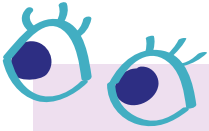
In hoeverre zijn media goed voor de taalontwikkeling of nodig voor taalontwikkeling?

Programma's zoals Sesamstraat zijn juist ooit ontwikkeld om kinderen te ondersteunen bij de (taal-) ontwikkeling. Deze programma's bevatten vaak verschillende scènes waarin een thema of onderwerp centraal staat. Belangrijke woorden die daarbij horen komen dus ook in verschillende scènes terug. Door het kijken naar deze programma's komen kinderen dus in aanraking met al deze woorden en dat is goed. Hetzelfde geldt voor goede prentenboeken. Door die voor te lezen komen kinderen in aanraking met boekentaal en worden nieuwe woorden aangeboden. Prentenboeken met een uitdagende verhaallijn lokken mooie gesprekken uit met kinderen. Daag ze uit mee te denken.

Maar bij elke vorm van media geldt dat het vooral effect heeft op de ontwikkeling als:

- kinderen worden uitgedaagd die woorden zelf te gebruiken.
- als ze worden uitgedaagd mee te denken over een probleem.
- als ze zelf iets moeten maken of worden aangespoord te bewegen.

Tip Praat over en naar aanleiding van het verhaal dat je voorleest, kijkt of luistert met je kind. Zo bied je ze niet alleen taal aan, maar lok je ook taal uit. Door daarnaast ruimte te maken voor spel en het opdoen van eigen ervaringen geef je je kind de kans om alle informatie te verwerken. Ga dus dat probleem (bijvoorbeeld: een lievelingsknuffel is vies geworden) zelf ook oplossen, of bak samen met je peuter of kleuter een taart, laat hem of haar (net als Nijntje) meehelpen in de moestuin etc. en praat met je kind!

Hoe ga je om met media in de opvoeding van meerdere talen?

Spreek je thuis een andere taal dan Nederlands? Gebruik dan ook boeken, films en muziek in jouw eigen taal. In de bibliotheek hebben ze vaak boeken in andere talen. Vraag in de bibliotheek wat zij in huis hebben. Kijk ook zeker eens op prentenboekeninalletalen.nl of een (betaald) platform als mywingzzz.com met prentenboeken voor verschillende leeftijden in het Nederlands, Engels en Hongaars.

Wil je je kind ook verhalen in het Nederlands aanbieden en vind je dat zelf lastig om voor te lezen? Bekijk dan bijvoorbeeld samen een voorleesfilmpje van [de Voorleeshoek](#) of een geanimeerd prentenboek van [Bereslim](#). Praat met je kind over de verhalen die jullie hebben gezien en gehoord. Dat kan in je eigen taal. Zo komen beide talen aan de beurt en ontwikkelt je kind beide talen.

Tip Ben je lid van de bibliotheek? Dan kun gratis inloggen met je bibliotheekpas. Hoe? Kijk op www.mediasmarties.nl/uitleg

Wat is het belang van herhaling bij jonge kinderen? Is het goed om hetzelfde verhaal vaker voor te lezen bijvoorbeeld?

Herhaling is goed en leuk. Herhaling zorgt ervoor dat kinderen het verhaal en de woorden die daarin voorkomen meerdere keren horen. Lees dus een prentenboek meerdere keren voor en wees gerust als ze tien keer dezelfde aflevering van hun favoriete serie willen kijken. Herhaling is goed. Voor hun woordenschat, het verhaalbegrip en het geeft ze een vertrouwd gevoel.

Tip Geen tijd om nog een keer een verhaal voor te lezen? Gebruik dan zeker de voorleesfilmpjes van [de Voorleeshoek](#).

Handige websites

- www.kijkwijzer.nl
- www.pegj.nl
- www.bereslim.nl
- www.devoorleeshoek.nl
- www.jeugdbibliotheek.nl
- www.boekstart.nl
- www.mediasmarties.nl
- www.mediaukkedagen.nl
- www.opvoeden.nl